

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Утвърждавам,
Декан:

Сигнатура: ВА507
Дисциплина: **УПРАВЛЕНСКА ИКОНОМИКА**
Приета: прот. №21/ 30.11.2017г.
Преподаватели: Доц. д-р Мария Нейчева

АНОТАЦИЯ

Курсът е предназначен за магистърски програми в сферата на бизнеса и икономиката. Учебното съдържание се фокусира върху поведението и ефективността на фирмата с пазарна сила и сравнението с конкурентните пазари. Дискутират се и други важни аспекти на съвременните пазари като икономически и социални последици от несъвършената конкуренция, форми и ефекти на държавна намеса, асиметрична информираност. Акцент е поставен върху примерите от реалната икономическа действителност.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ИЗХОДНИ УЧЕБНИ РЕЗУЛТАТИ

Основна цел на дисциплината е да развие в практико-приложен аспект теорията на предлагането на пазарите с несъвършена конкуренция, на които функционират съвременните международни фирми. По-конкретно, студентите придобиват или задълбочават знанията си относно:

- пазарните структури и факторите, които ги дефинират
- пазарното търсене, еластичността и фирмените приходи
- оптимални решения на фирмата в отрасли с висока пазарна концентрация – монопол, доминантна фирма и силен олигопол
- печалбата и ефективността при наличие и липса на пазарна сила на организацията
- приложението на теорията на игрите при вземане на стратегически решения

Дисциплината развива у студентите умения да:

- прилагат концепцията за алтернативната цена и да разпознават и определят икономическите разходи на фирмата
- прилагат маржиналния анализ и теория на игрите при взимане на управленски решения

- разпознават моделите на пазарна структура, да измерват пазарната концентрация в отрасъла и пазарната сила на фирмата
- избират подходяща фирмена стратегия според пазарната структура и целите на фирмата

ПРЕДПОСТАВКИ

Изискване е студентите да са придобили базови познания за пазарното стопанство и фирмата. Това налага курсът да се предшества от фундаментални икономически дисциплини като макроикономика, микроикономика, управление, маркетинг.

НАЧИН НА ПРЕПОДАВАНЕ

Дистанционно обучение

СТАТУТ И СТРУКТУРА

Специалност	Статут	Кр	Хорариум			
			л	с	у общ	Присъствени
Международни икономически отношения	Задължителна	6	30	30	60	12
Финанси	Задължителна	6	30	30	60	12
Счетоводство и контрол	Задължителна	6	30	30	60	12
Маркетинг	Задължителна	6	30	30	60	12
Бизнес администрация	Задължителна	6	30	30	60	12

СЪДЪРЖАНИЕ

Тема 1. Въведение в курса: предмет, структура и основна хипотеза

Тема 2. Пазар и пазарна структура

Пазар: дефиниране на границите на пазара. Пазарна структура: определение и видове. Елементи на пазарната структура: концентрация, пазарен дял, бариери за влизане в и излизане от отрасъла. Фактори за пазарната структура. Пазарна структура и пазарен резултат: хипотези. Ефективна и неефективна конкуренция.

Тема 3. Оценка и анализ на търсенето. Еластичност

Пазарно търсене. Независимо и зависимо търсене. Външни ефекти. Еластичност на търсенето и приходи. Методи за извеждане на търсенето. Концепция за потребителския излишък.

Тема 4. Икономически подход към фирмените разходи и печалба

Печалбата като цел на фирмения мениджмънт и алтернативни цели. Фирмени разходи: счетоводен срещу икономически подход. Разходи в кратък и в дълъг период. Видове печалба.

Тема 5. Маржинален анализ и оптимални решения при несъвършена конкуренция. Монопол
Маржинални приходи, разходи и печалба. Оптимални решения. Максимизация на печалбата и максимизация на приходите. Монополно положение и монополна сила. Регулиране на монопола.

Тема 6. Доминантна фирма

Условия за съществуване на доминантна фирма. Модели на доминантна фирма. Регулиране на доминантна фирма.

Тема 7. Ценова дискриминация

Ценова дискриминация: определение и видове. Оптимални решения. Хищнически практики. Ефекти върху конкуренцията и регулиране на ценовата дискриминация.

Тема 8. Силен олигопол. Модели при липса на взаимодействие между фирмите

Характеристики на силния олигопол. Модели и оптимални решения при несъгласуван олигопол. Сравнение на моделите и ефективност.

Тема 9. Съгласуван олигопол

Видове споразумения между фирмите и обуславящи фактори. Модел на картел. Фактори и политики за устойчивост на споразуменията. Ценово лидерство и други форми на негласни споразумения. Публични политики срещу споразуменията.

Тема 10. Теория на игрите и приложението ѝ при вземане на стратегически решения

Доминираща стратегия. Равновесие на Неш. Дилема на затворника. Динамични игри. Стратегия на ответния удар.

ПЛАНИРАНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ И МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

1. Обучението се осъществява чрез следните средства във виртуална среда:

- електронно помагало
- електронен речник, периодика
- интерактивни презентации вкл. графики, таблици, изображения
- видеоматериали
- URL връзки към информационни източници, специализирани сайтове, бази данни
- задачи и казуси.

2. Планирани учебни дейности:

- лекции в електронна форма

- задания за самостоятелна работа
- консултиране и взаимодействие чрез Moodle форум
- присъствени консултации.

МЕТОДИ И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценката се формира въз основа на текущи тестове, две текущи задания и защита на курсов проект. В електронния курс по дисциплината подробно са описани методиката и критериите за оценяване.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Денева, А., Индуриална икономика. АИ Ценов, Свищов, 2013.
2. Иванов, Ив. Теория на игрите с икономически приложения. УИ „Св. Климент Охридски”, 2009.
3. Нейчева, М., Микроикономика. ЕксПрес, Габрово, 2010.
4. Нейчева, М., Икономика на многонационалната корпорация: предпоставки, практики, последици. Флат, Бургас, 2017.
5. Ракарова, С., А. Еленкова, Пътеводител по икономика за мениджъри. Нов български университет, София, 2013.
6. Ракарова, С., А. Еленкова, Индуриална икономика. Нов български университет, София, 2012.
7. Besanko, D., D. Dranove, M. Shanley, S. Schaefer, Economics of Strategy. 6th Ed., Wiley & Sons, 2013.
8. Cabral, L., Introduction to industrial organization. 2nd Ed., MIT Press, US, 2017.
9. De Jong, H., W. Shepherd, Pioneers of industrial organization. Edward Elgar Publishing, 2007.
10. Mansfield, E., Managerial Economics. 8th Ed., W.W.Norton & Company, Inc., New York, 2012.
11. Perloff, G., Microeconomics with calculus. 3rd Ed., Pearson, 2013.
12. Pyndick, R., D. Rubinfeld, Microeconomics. 8th Ed., Prentice Hall, 2012.

Електронни ресурси:

13. Нейчева, М. Управленска икономика. Система за ел. обучение Мудъл, БСУ.